

Ajankohtaista MARC 21 –formaattista

Talonmiehen tuokio 22.9.2022

Minna Kantanen

Kansalliskirjasto

Esityksen sisältö

- MARC 21 –formaatin päivityksistä
 - Update 33 (November 2021)
 - Update 34 (July 2022)
- Muutoksia kenttien nimien suomennoksissa

MARC 21 –formaatin päivityksistä

- MARC 21 -formaattia ylläpitää Kongressin kirjasto
- Päivitykset 2 kertaa vuodessa, listaus kaikista päivityksistä [Kongressin kirjaston sivulla](#)
- Formaatti on käännetty suomeksi ja ruotsiksi
- Tiedotusta formaattiasioista
 - marc-listalla ([Liittymisohjeet](#))
 - [MARC 21 –asiakaswikissä](#)
 - 2021 alkaen uudet päivitykset asiakaswikin sivulla [Ajankohtaista](#)
- Kansalliset kuvailun asiantuntijaryhmät ohjeistavat MARC 21 –formaatin soveltamisesta, käytännön ohjeet löytyvät [sovellusohjeista](#)

Update 33 (November 2021) tilanne

- Update 33 muutokset listattu [MARC 21 –asiakaswikissä](#)
- Suomennos valmistui 6/2022
- Ruotsinnos tulossa
- Sovellusohjeet päivitetty
- Käyttöönotto
 - osa uusista kentistä/osakentistä otetaan käyttöön sitten, kun eri kirjastojärjestelmät pystyvät hyödyntämään niitä (tai kun varmistettu ettei niistä aiheudu ongelmia tietuesiirroissa)
 - muutoksista kuvailuun kerrotaan kuvailuryhmien muistioissa ja Talonmiehen tuokioissa/Talonmiehen kirjeissä

Kentän 034 muutoksia 1/2

- Kentän 034 määritelmä ja käyttötapa muuttunut:
 - Koordinaattitietoja voi tallentaa myös muihin kuin kartta-aineistoihin (esimerkiksi aineistossa kuvattu tai esitelty paikka tai kuvanottoaika).
 - Jos alueen ulkorajojen koordinaattien sijaan ilmoitetaan pisteen koordinaatit, merkitään pisteen keskiakselia ilmaisevat pituus- ja leveysasteet kahdesti (osakenttiin #d, #e, #f ja #g).
 - Muissa kuin kartta-aineistoissa, kuten kuva- ja tekstiaineistoissa, ei käytetä osakenttää #a.

ESIMERKKEJÄ

034 0# #d W0735848 #e W0735848 #f N0404554 #g N0404554

Coordinates of Carnegie Hall, a concert venue depicted in an image.

034 0# #d e24.9425683 #e e24.9425683 #f n60.1674086 #g n60.1674086

Helsingissä sijaitsevan Olofsborg-rakennuksen koordinaatit (kuvailtavana monografia, jonka aiheena on Olofsborg-rakennus)

HUOM! 1. Indikaattorin arvo = 0 - Mittakaava ei ole määriteltävissä/Mittakaavaa ei ole tallennettu
Käytetään, kun kentässä 255 ei ole mittakaavatietoa tai tietueessa ei ole kenttää 255.

Kentän 034 muutoksia 2/2

- Osakenttä #a - Mittakaavan laji
 - Yksikirjaiminen koodi
 - Kartta-aineistossa koodi merkitään, vaikka kartan mittakaavatietoa ei tallennettaisi osakenttään #b (tällöin 1. indikaattorin arvo on 0).
 - Osakentässä #a käytössä koodit:
 - a - Pituusmittakaava
 - b - Astemittakaava
Käytetään tähtikartoille.
 - z - Muu mittakaava

ESIMERKKI

034 0# #a a

255 # #a Mittakaava vaihtelee.

Kartastossa käytössä useita mittakaavoja, ei osakenttään #b tallennettavaa mittakaavaa

034-kentän sijaintitiedot - esimerkkejä hyödyntämisestä

ISBN 952-5429-03-2

Olofsborg : Katajanokan jugendlinnan vuosisata / Tero Halonen

<https://kansalliskirjasto.finna.fi/Record/fikka.3960932#details>

ISBN 978-952-266-715-1

Pallas-Hetta-Olos : ulkoilukartta

<https://www.finna.fi/Record/fikka.5569423#map>

Kenttien 340 ja 490 muutoksista

- Kenttä 340 Fyysinen tallenne
 - uusi osakenttä #l – Sidosasu, johon voi merkitä sidosasun tai sidostyyppin kontrolloidusta sanastosta, mutta osakentässä käytettävät termit puuttuvat toistaiseksi Metatietosanastosta.
 - Ohjeistus on KUMEAssa työn alla, Metatietosanastoon lisättävät termit mietinnässä.
- Kenttä 490 Sarjamerkintö ei lisäkirjausmuodossa
 - uudet osakentät: #y - Virheellinen ISSN-tunnus ja #z - Peruttu ISSN-tunnus
 - Otetaan käyttöön kuvailussa myöhemmin, kun osakentät saadaan käyttöön eri kirjastojärjestelmissä.

Update 34 (July 2022)

- Tuoreimmat muutokset Kongressin kirjaston sivuilla:
 - [Bibliografisen formaatin muutokset](#)
 - [Auktoriteettiformaatin muutokset](#)
 - [Varastotietojen formaatin muutokset](#)
- Mukana esimerkiksi uuteen RDA:han liittyviä lisäyksiä
 - Edustavan ekspression merkitseminen
 - 387 Representative Expression Characteristics – uusi kenttä
 - uusia indikaattoreita kentissä 382 ja 384
 - Tietojen proveniensi
 - paljon uusia osakenttiä
- Käännökset tekeillä

Muutoksia kenttien suomalaisissa nimissä

034 Kartta-aineiston matemaattiset tiedot koodeina → Mittakaava ja sijaintitiedot

046 Erikoiskoodattu julkaisuaika → Erikoiskoodatut aikamääreet

340 Fyysinen väline → Fyysinen tallenne

388 Luomisaika → Luontiaika

Kiitos!

marc-posti(at)helsinki.fi